

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL KAUNO MIESTO DAUGIABUČIO NAMO SAVININKŲ BENDRIJOS A NARIŲ SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-06-30 Nr. 4D-2015/2-558
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo pakartotinį Kauno m. daugiabučio namo savininkų bendrijos A (toliau vadinama – Bendrija arba DNSB A) narių (toliau vadinama – Pareiškėjai) skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jų prašymus, susijusius su Bendrijos pirmininko galimai neteisėtais veiksmais (neveikimu) neteikiant Bendrijos nariams informacijos ir dokumentų, reikalingų Bendrijos finansiniam auditui atlikti.

2. Pareiškėjai skunde nurodo:

2.1. „DNSB A bendrijos nariai (toliau – Bendrijos nariai) 2014-11-10 pateikė Bendrijos pirmininkui pareiškimą, kuriame nurodė, kad samdo audito įmonę (už savo pinigus), ir prašė pateikti Bendrijos buhalterinės apskaitos dokumentus, kurie reikalingi auditui atlikti. Tačiau sutartu laiku pirmininkas susitikti su gyventojais neatėjo ir dokumentų nepateikė“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] Bendrijos nariai 2015-01-21 raštu kreipėsi į LR Seimo kontrolierių, Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą, Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją, LR aplinkos ministerijos Statybos ir būsto departamentą, kuriame prašė padėti iš Bendrijos pirmininko B gauti buhalterinės apskaitos dokumentus, kurie reikalingi auditui atlikti, tikėdamiesi, kad kuri nors institucija galės pagelbėti.“

2.3. „2015-01-29 kreipėmės į Kauno miesto savivaldybę, bet iš jų 2015-02-10 raštu Nr. 53-5-294 gavome neigiamą atsakymą, kurį 2015-02-19 persiuntėm Seimo kontrolieriui.“

2.4. „Jokio papildomo atsakymo iš savivaldybės, pagal LR Seimo kontrolieriaus įpareigojimą atlikti tikrinimą ir kitaip mums pagelbėti, nesulaukėme [...].“

2.5. „2015-04-13 rašte Nr. 4D-2015/2-254/3D-962 yra nurodyta, kad LR Seimo kontrolieriaus įstaigoje gautas Kauno miesto savivaldybės raštas Nr. (33.208) R-958, kuriame pateikta informacija, kad pradėtas teisminis nagrinėjimas, susijęs su dalimi mūsų skundžiamų aplinkybių. [...]. Minėtame teismo procese nėra nagrinėjamas klausimas dėl dokumentų paėmimo, kurie reikalingi auditui atlikti.“

2.6. „Mes mokame mokesčius ir nežinome realios Bendrijos finansinės padėties, B Bendrijos lėšomis disponuoja pats vienas, nederindamas su gyventojais [...].“

3. Pareiškėjai Seimo kontrolieriaus prašo padėti „gauti Bendrijos buhalterinės apskaitos dokumentus, kad mes sužinotume realią padėtį, o prireikus galėtume kreiptis į teismą.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Su skunde nurodytomis aplinkybėmis tiesiogiai susijęs Pareiškėjų skundas Seimo kontrolierių įstaigoje gautas 2015-01-20, registracijos Nr. 4D-2015/2-93, dėl Bendrijos pirmininko galimai neteisėtų veiksmų (neveikimo) neteikiant Bendrijos narių prašomos informacijos.

5. Seimo kontrolierius 2015-01-28 raštu Nr. 4D-2015/2-93/3D-250 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“, atsižvelgdamas į tai, kad Bendrijos pirmininkas nėra pareigūnas ir jo veiksmų (neveikimo) tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, persiuntė Pareiškėjų skundą Savivaldybės administracijai, prašydamas atidžiai išnagrinėti skunde keliamas problemas, prireikus, atlikti bendrijos valdymo organų veiklos kontrolę ir (arba) imtis kitų veiksmų Pareiškėjų keliamoms problemoms išspręsti ir teisės aktų nustatyta tvarka pateikti visus paaiškinimus Pareiškėjams rūpimais klausimais.

6. Savivaldybės administracija 2015-02-23 rašte Nr. (33.208) R-958, teikdama informaciją apie Seimo kontrolieriaus rekomendacijų įgyvendinimą, be kita ko, nurodė:

6.1. „Atsižvelgdama į rekomendacijas Savivaldybės administracija 2015-02-04 raštu Nr. 53-2-216 [...] kreipėsi į bendrijos pirmininką B su prašymu informuoti, ar buvo sušauktas bendrijos visuotinis susirinkimas 2014 [metais] ir kada jis įvyko, ar buvo parengta bendrijos administravimo veiklos metinė ataskaita [...]“.

6.2. „Bendrijos pirmininkas informavo, kad visuotinis susirinkimas vyko 2014-09-28 [...]“.

6.3. „Bendrijos pirmininkas [...] pareiškimu 2014-12-22 kreipėsi į Kauno miesto apylinkės teismą dėl visuotinio susirinkimo protokolo be pirmininkės [...] parašo, pripažinimo galiojančiu. Kauno miesto apylinkės teismas 2014-02-05 nutartimi nutarė civilinę bylą skirti nagrinėti parengiamajame posėdyje 2015-03-05.“

6.4. „Nustatant Savivaldybės papildomas funkcijas [butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės funkciją], nebuvo išspręstas jų įgyvendinimui reikalingas finansavimas bei žmoniškųjų išteklių poreikis. Kauno miesto savivaldybė, teikdama atsiliepimus dėl naujai parengtų teisės aktų projektų, ne kartą informavo, kad, priskyrus savivaldybės papildomas funkcijas, bet neišsprendus jų finansavimo, neturi galimybės tinkamai ir laiku įgyvendinti Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtus teisės aktus.“

7. Siekdamas išsiaiškinti skunde aprašytas aplinkybes bei padėti Pareiškėjams išspręsti jų skunde keliamą problemą, Seimo kontrolierius 2015-05-28 raštu Nr. 4D-2015/2-558/3D-1449 „Dėl informacijos pateikimo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ kreipėsi į Savivaldybės administracijos direktorių, be kita ko, nurodydamas atlikti Bendrijos valdymo organo – pirmininko – veiklos, susijusios su įstatymų priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę, pateikti motyvuotas išvadas dėl Bendrijos pirmininko veiksmų, prireikus, imtis priemonių Bendrijos pirmininko veiklai šiuo klausimu gerinti ir imtis kitų veiksmų Pareiškėjų keliamai problemai spręsti.

8. Savivaldybės administracija 2015-06-11 raštu Nr. 53-2-1118 „Dėl Bendrijos A Seimo kontrolierių informavo:

8.1. „2015-04-02 Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-163 patvirtintos Kauno miesto daugiabučių gyvenamųjų namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo

organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės taisyklės.“

8.2. „Paskyrus priežiūros ir kontrolės vykdytojus bus atliekamas bendrijos A veiklos patikrinimas.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

9. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

9.1. Seimo kontrolierių įstatymo (toliau vadinama ir – Įstatymas):

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...]“

9.2. Vietos savivaldos įstatymo:

6 straipsnis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...]; 42) butų ir kitų patalpų savininkų **bendrijų valdymo organų**, [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir **kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles**; [...]“

28 straipsnis – „8. Savivaldybės administracijos direktorius: 1) tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; [...]; 3) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, [...], atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje; [...]“

9.3. Viešojo administravimo įstatymo:

2 straipsnis – „3. Vidaus administravimas – veikla, kuria užtikrinamas viešojo administravimo subjekto savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), kad jis galėtų atlikti viešąjį administravimą. [...]“

11 straipsnis – „Vidaus administravimo tikslas – užtikrinti, kad viešojo administravimo subjektas galėtų tinkamai atlikti viešojo administravimo funkcijas.“

9.4. Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo (toliau vadinama – Bendrijų įstatymas):

14 straipsnis – „6. Bendrijos pirmininkas atsako už: [...] 4) informacijos ir dokumentų pateikimą visuotiniam susirinkimui (įgaliotinių susirinkimui) šio įstatymo nustatytais atvejais arba visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) prašymu; [...] 6) informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams jų prašymu; [...] 13) duomenų pateikimą bendrijos revizijos komisijai ir (ar) auditoriui, taip pat savivaldybės vykdomajai institucijai ar jos įgaliotiems asmenims, turintiems teisę prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka jiems pagal šį įstatymą priskirtas funkcijas.“

20 straipsnis – „1. Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės. 2. **Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo turi teisę kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka pagal šį įstatymą jiems priskirtas funkcijas** ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu, **surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba perduoti administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėti teismui**.“

9.5. Administracinių teisės pažeidimų kodekso:

158² straipsnis – „Daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų

administravimo pareigų, nustatytų teisės aktuose, nevykdymas, kai [...] nesilaikoma teisės aktu nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo ir (ar) administravimo veiklos metinės ataskaitos pateikimo šių objektų savininkams [...], – užtraukia įspėjimą arba baudą bendrijos valdymo organų nariams ar butų ir kitų patalpų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotiems asmenims, ar bendrojo naudojimo objektų administratoriams – fiziniams asmenims arba administratorių – juridinių asmenų vadovams ar vadovų įgaliotiems asmenims nuo penkiasdešimt septynių iki dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų. [...].“

9.6. Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklių (toliau vadinama – Priežiūros ir kontrolės taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612:

6 punktas – „Vykdant kompleksinį patikrinimą, tikrinama: [...]; 6.6. informacijos patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (interneto svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos pateikimo patalpų savininkams; [...].“

Tyrimo išvados

10. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjai jau nuo 2014-11-10 siekia Bendrijos finansinio audito atlikimo, tačiau Bendrijos pirmininkas nepateikia reikalingų buhalterinės apskaitos dokumentų.

11. Atkreiptinas dėmesys, kad Seimo kontrolierius, siekdamas padėti Pareiškėjams išspręsti jų konkrečią problemą, dar 2015-01-28 kreipėsi į Savivaldybės administraciją, rekomenduodamas išnagrinėti skunde keliamas problemas ir, prireikus, atlikti Bendrijos valdymo organo veiklos kontrolę (šios pažymos 5 punktas). Atsižvelgdamas į pakartotinį Pareiškėjų skundą, Seimo kontrolierius 2015-05-28 iš naujo kreipėsi į Savivaldybės administraciją ir nurodė atlikti Bendrijos pirmininko veiksmų, susijusių su informacijos teikimu Bendrijos nariams, priežiūrą ir kontrolę ir imtis kitų veiksmų Pareiškėjų keliamai problemai spręsti (šios pažymos 7 punktas).

Savivaldybės administracija neatsižvelgė į Seimo kontrolieriaus pateiktas rekomendacijas, neatliko Bendrijos pirmininko veiksmų priežiūros ir kontrolės, taip pat nesiėmė jokių kitų veiksmų, kurie galėtų padėti išspręsti Pareiškėjų keliamą problemą. Savivaldybė nurodė, kad DNSB A veiklos patikrinimas bus atliekamas tik paskyrus priežiūros ir kontrolės vykdytojus (šios pažymos 8.2 punktas). Pažymėtina, kad Savivaldybės administracija nenurodė jokio termino, kada planuoja tokius veiksmus atlikti.

12. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punktu (šios pažymos 9.2 punktas), viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų – bendrijos valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė, kuri turi būti atliekama pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos [Aplinkos ministerijos] patvirtintas pavyzdines taisykles. Bendrijų įstatymas (šios pažymos 9.4 punktas) nustato, jog šią funkciją įgyvendina Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo, kuri turi teisę inicijuoti administracinės atsakomybės taikymą už teisės aktų nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo nesilaikymo (šios pažymos 9.5 punktas). Savivaldybės kompetencija informacijos teikimo patalpų savininkams klausimais kompleksinio patikrinimo metu nustatyta Priežiūros ir kontrolės taisyklių 6.6 punkte (šios pažymos 9.6 punktas).

13. Pažymėtina, kad Savivaldybė privalo vykdyti įstatymais jai priskirtas funkcijas ta apimtimi, kuria šios yra jai priskirtos, o Savivaldybės administracijos direktorius, būdamas atsakingas už įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimą ir vidaus administravimą savivaldybės administracijoje (šios pažymos 9.2 punktas), privalo taip organizuoti Savivaldybės administracijos darbą, kad būtų užtikrintas Savivaldybei įstatymais priskirtų funkcijų vykdymas. Todėl Savivaldybės administracijos veiksmai, kai tam tikros, Savivaldybei įstatymais priskirtos, funkcijos nevykdomos dėl to, kad nėra paskirti atsakingi vykdytojai, neatitinka gero viešojo administravimo principų.

14. Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į Pareiškėjų prašymus ir įgyvendindama Seimo kontrolieriaus rekomendacijas, turėjo vykdyti Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės funkciją, tačiau nepagrįstai:

14.1. neatliko Bendrijos pirmininko veiklos patikrinimo (nepateikė motyvuotų išvadų, ar Bendrijos pirmininkas tinkamai atlieka Bendrijų įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje nustatytą funkciją dėl informacijos pateikimo (šios pažymos 9.4 punktas);

14.2. nesiėmė priemonių Bendrijos pirmininko veiklai šiuo klausimu gerinti;

14.3. nesiėmė jokių kitų veiksmų Pareiškėjų keliamai problemai spręsti.

15. Apibendrinus pirmiau pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Pareiškėjų skundas dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jų prašymus, susijusius su Bendrijos pirmininko galimai neteisėtais veiksmais (neveikimu) neteikiant Bendrijos nariams informacijos ir dokumentų, reikalingų Bendrijos finansiniam auditui atlikti, **pripažintinas pagrįstu.**

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia Kauno m. daugiabučio namo savininkų bendrijos A narių skundą dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jų prašymus, susijusius su Bendrijos pirmininko galimai neteisėtais veiksmais (neveikimu) neteikiant Bendrijos nariams informacijos ir dokumentų, reikalingų Bendrijos finansiniam auditui atlikti, pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, Seimo kontrolierius **rekomenduoja Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui** atlikti Bendrijos pirmininko veiklos kompleksinį patikrinimą (ypač atsižvelgiant į galimą teisės aktų nustatytą reikalavimų dėl informacijos teikimo nesilaikymą), pateikti Pareiškėjams bei Seimo kontrolieriui daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto kopijas, prireikus, atsakingiems asmenims taikyti administracinę atsakomybę ir apie tai informuoti Seimo kontrolierių bei Pareiškėjus.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių informuoti iki **2015-10-01**.

Seimo kontrolierių Raimondą Šukį
pavadauojantis Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas